

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petilivste za enkrat K 1-30. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Kmet in štrajki.

(Piše poslanec „Kmetске zveze“.)

V sredo po Veliki noči nam je na velikem shodu zaupnikov naš voditelj dr. Korošec jasno povedal, da bomo imeli najtežje boje v bodoče s komunisti. Kot odgovorni državnik in voditelj edine stranke, ki ima vse pogoje, da uspešno nastopi pri nas proti onim, ki nočejo mirno, stvarno in smotreno delati in preurejevati države in človeške družbe, temveč hočejo v surovo silo, z revolucijo in diktaturo izvrševati nasilje, kot naš voditelj je torej on opozoril tisočere zaupnike na nevarnost in strankarsko dolžnost.

Pretekli dnevi je izbruhnila prva borba: komunistični železničarji so brez prejšnjega obveščila, brez napovedi vzrokov in brez napovedi svojih zahtev napovedali stavko ali štrajk. Ko je naša vlada storila prve dalekosežne protisklepe, so pozvali komunistični voditelji delavstvo na splošen štrajk. To ni našlo pravega odmeva, državna oblast zmaguje, red in delo se povsod upostavlja: komunisti so izgubili svojo prvo bitko in zmagala je vlada, zmagal dr. Korošec, zmagali vsi tisti, ki hočejo mir, red, delo in pošten sporazum med stanovi.

Zakaj štrajkovci ne smejo in ne morejo zmagati?

Naše ljudstvo je bilo opozorjeno, naše ljudstvo, posebno še kmetstvo, ni moglo in ni hotelo razumeti, da imajo prav oni, ki hočejo samolastno usiliti svoje zahteve in svojo voljo drugim. Dobro smo videli, da pri železničarjih, vsaj pri večini, ni tistega obupnega bednega stanja in povnanjkanja, ki bi vsaj deloma opravičilo in utemeljilo tako orožje, kakor je štrajk. In videli smo tudi, da gredo niti naših komunistov preko mej naše države in da se homatij najbolj veselijo Italijani, Nemci in Madžari in da se ravno ti tujci in nasprotniki hočejo zopet skoristiti in nas zopet zaslužiti!

Še med onimi, ki živijo od tedenskih in mesečnih plač, so bili železničarji po ogromni večini na najboljšem že med svetovno vojsko in tudi sedaj. Imajo dobre plače, imajo sami in vsi člani rodbine ugodnosti pri vožnji, imajo ugodnosti pri aprovizaciji in imajo tudi službeno obleko. Ker se ljudje vse te vedeli, so se komunistični vodje nasproti ljudstvu in železničarjem samim morali posluževati laži in obrekovanja proti dr. Korošcu, češ da jim odteguje plače in krajša politične pravice. Toda še nikdo izmed živih ne pomni, da bi kedaj nasproti državi in posebno proti vladi vsi smeli tako prosto govoriti in kritizirati, kakor ravno sedaj pod Protič-Koroščevo vlado. To je v čast vlade in kaže, da imamo res svobodo. Ko se je hotela svoboda zlorabiti proti državi in proti večini ljudstva, pa ravno ta vlada ni omahovala, ampak je trdno, odločno in previdno vršila svojo dolžnost in krivci ne smejo ter tudi ne bodo ušli zasluženi kazni.

Mislimo, da dobro ve naše ljudstvo, da se ob sedanjem osemurnem delu noben železničar ne bo prezdignil, nobeden zgrudil vsled prevelikega dela in trpljenja, ampak kvečjemu marsikateri od pohajkovanja in pod težo vinskih duhov. Saj imamo sedaj komaj štiri do tretji del tiste-

ga dela in prometa na železnicah kakor smo ga imeli med vojsko in pred vojsko.

Kaj bi bilo, če bi vse zahteve uresničili?

Znano je, da vsled zmanjšanja prometa in zvišanja plač uslužbencev železnic že sedaj ne izhajajo in jim mora država doplačevati iz drugih svojih dohodkov. Ne izhajajo železnice kljub temu, da so zvišale neizmerno vozmino za ljudi in za blago. Če pa bi ugodili vsem nezasitnim željam in zahtevam komunističnih voditeljev in njihovih pristašev, bi morala država zvišati še bolj vozmine in poleg tega še velikanske svote iz ostalih državnih dohodkov plačevati onim, ki so le osem ur v deloma lahki službi. Odkod pa bi vzela denar? Morala bi odirati še bolj ljudstvo z davki, morala bi naravnost uničevati druge stanove, posebno še kmetstvo, ako bi hotela zadostiti neprimernim zahtevam. Niti kot državnik, niti kot vodja delavnega kmetškega ljudstva vlada in posebej dr. Korošec tega ni mogel storiti, zato so začeli boj proti njemu, proti vladi in proti koristim in potrebam največjega dela jugoslovanskih državljanov sploh. Toda ljudstvo ni zato tukaj, da bi plačevalo neizmerno visoke vozmine za osebe in za blago, poleg pa še v davkih ogromne svote za one, ki se malo po železnih progah 8 ur sučejo, obračajo in deloma pohajkujejo.

Kaj bi pomenila zmaga komunistov?

Zmaga komunistov bi pomenila strašen nered, neizmerno nasilje malega števila organiziranih nad velikanakim številom drugih. Zmaga bi odpravila osebno lastnino in državljansko svobodo, za vse stanove izvzeto enega. Zavladale bi strasti, zdvijani elementi bi delali tako, kakor na Ogrskem in pobijanje bi bilo, kakor je še sedaj v Rusiji. Vlada je vedela, da se vse to pripravlja, zato je bila trdna, odločna in močna. Vlada ve, da nikdar ni mogoče uživati ljubega miru in se veseliti varnosti in reda in da ni mogoče nikdar urediti države in njenega gospodarstva, ampak da gremo vsi skupaj neizogibno v pogin in propad, ako bo vsak teden prišel eden ali drugi, nastavljal nož in dejal: vlada izprazni do zadnjega beliča svoje kase, nič te ne briga, ali jaz delam ali ne, ti samo daj! Zato vlada in posebej dr. Korošec ni mogel in se tudi ni hotel ukloniti pred komunisti.

Kaj moramo storiti?

Komunisti nam nikdar vladali niso in nam vladati ne smejo pa tudi ne bodo, ako bomo za sebe in svojo korist in svoj obstoj storili svojo dolžnost. In ta je:

Trdno sklenimo svoje vrste v političnih, gospodarskih in strokovnih organizacijah. Združeni in ujedlnjeni na en program, program krščanske pravičnosti in sporazuma vseh stanov. Upoštevati se smejo in morajo le primerne in pravične zahteve vseh stanov. S poštenim, skupnim, premišljenim delom in s samozatajevanjem in požrtvovalnostjo uredimo lahko našo državo in u-

stvarimo blagostanje za vse. Le pošteno delo naj dobi tudi pošteno plačilo!

Nočemo, da bi eni gospodovali, imeli diktaturo in uživali, drugi pa samo plačevali, delali in trpeli. Tlačaniti slovensko in jugoslovansko kmetstvo se nikdar več ne sme! Suženstvo je suženstvo, pa naj izhaja od grofa, ali od tujega naroda ali pa od enega stanu! Politična in gospodarska svoboda mora veljati tudi za kmetstvo. Sveta in nedotakljiva naj ostane kmetu in njegovim potomcem pravica lastnine do zemlje, v katero polaga ves svoj trud, vso svojo skrb, svoje upanje in svojo ljubezen! Pravica do lastnine pa mora kmetškemu ljudstvu ostati do pridelkov njegovih žuljev!

Socijalni demokratje in komunisti.

Kakšen razloček je nad obojimi? Oboji hočejo, da zasebna last enkrat preneha. Razlikujejo pa se v tem, da socijaldemokratje hočejo, da se vrši prehod iz sedanjega družabnega reda v socijalistično državo počasi. Zasebne lasti nočejo naenkrat odpraviti, ampak za zdaj samo zasebno last proizvodnih sredstev, predvsem tovarn, velikih podjetij in veleposestev. To pa samo za zdaj. Končni njihov cilj pa je, da polagoma preide vse v last družbe, oziroma države, tudi zemlja. Razum tega so socijaldemokratje za to, da sodelujejo pri vladi in vstopijo tudi v ministrstvo, kakor smo videli, da so bili ministri: Kristan, Bukšeg in Korač; tudi v Nemški Avstriji so socijaldemokratje ali kakor jim tudi pravijo, socijalpatrijetje, ministri. — Komunisti pa hočejo zasebno last takoj odpraviti. Ne počasi, ampak z revolucijo, komunisti hočejo prekajati in tako nasilnim potom spremeniti sedanji družabni red v komunističnega. Tudi nočejo sodelovati v vladi in ne sprejeti ministrskih mest.

Dočim so bili socijaldemokratje ali socijalpatrijetje zadnji čas vsaj toliko pametni, da so hoteli s postavodajo pomagati delavstvu izboljšati stanje, komunisti tega nočejo s postavodajo, ampak nasilnim potom, z revolucijo hočejo dati delavcem nebesa na zemlji. Prvotno so bili tudi socijaldemokratje na tem stališču. N. pr. še krog l. 1890 v nemškem državnem zboru niso hoteli sodelovati pri postavodaji, ampak so samo nasprotovali. Ko je nemški državni zbor dal na glasovanje zavarovanje delavcev starostno, bolniško, zavarovanje za slučaj nezgode itd., krajši delavni čas, so glasovali takratni socijaldemokratje proti in če bi po njihovem šlo, bi državni zbor nikdar ne mogel skleniti blagodejne postave starostnega ali bolniškega zavarovanja. Na takem stališču so komunisti. Na Slovenskem smo imeli zadnji čas socijaldemokrate in komuniste, ki so si med seboj zelo nasprotovali. Na shodu zaupnikov v Mariboru pred nekaj tedni pa so izjavili, da prestopijo vsi h komunistom in da socijaldemokratov na Slovenskem ni več. Tako imamo sedaj na Slovenskem samo komuniste, ki imajo v svojem programu revolucijo in ki bodo samo zavirali mirno delovanje za blagobit države in državljanov. Kakor je videti, je njihov glavni cilj zdaj, da v službi madžarskih in nemških skrivnih moči razbijejo komaj ustvarjeno Jugoslavijo.